

S -ENAAbl (9118)

Indikaatiot Systeemisten autoimmuunitautien kuten systeemisen lupus erytematosuksen, Sjögrenin oireyhtymä, sekasidekudostaudin (MCTD), toistuvien keskenmenojen ja neonataalilupuksen diagnostiikka.

Näyte 1 ml seerumia

Säilytys ja lähetys Säilytys 2-3 vrk jääkaapissa, pidempiaikainen säilytys pakastettuna. Lähetys huoneenlämmössä.

Menetelmä Fluoroentsyymi-immunometrinen menetelmä. Tutkimuksessa tehdään ensin seulonta . Seulontatuloksen ollessa kohonnut, määritetään vasta-aineet seuraaville tuman liukoisille antigeeneille:
 Ribonukleoproteiini, nukleaarinen, vasta-aineet; S -RNPAb (3317)
 Ribonukleoproteiini, 70kDa antigeeni, vasta-aineet; S -RNP70Ab (9117)
 Sm (Smith), vasta-aineet; S -SmAb (3324)
 Sjögrenin syndrooma A (Ro), vasta-aineet; S -SSAAb (3322)
 Sjögrenin syndrooma B (La), vasta-aineet; S -SSBAB (3323)
 Skleroderma 70, vasta-aineet S -Scl70Ab; (3765)
 Sentromeeri (CENP-B), vasta-aineet S -SentAb; (3652)
 Histidyyli-tRNA-syntetaasi, vasta-aineet; S -JolAb (6030)

Osatutkimukset voi pyytää myös erikseen.

Toimitusaika 1-5 työpäivää

Viitearvot	Seulonta:	normaali	alle 0.7 suhde
		lievästi koholla	0.7-1.0 suhde
		koholla	yli 1.0 suhde

S -RNPAb:	normaali	alle 5	U/ml
	lievästi koholla	5-10	U/ml
	koholla	yli 10	U/ml

S -RNP70Ab, S -SSAAb, S -SSBAB, S -Scl70Ab, S -SentBAB ja S -JolAb ja S -SmAb :	normaali	alle 7	U/ml
	lievästi koholla	7-10	U/ml
	koholla	yli 10	U/ml

Tulkinta Positiivisesta tuloksesta annetaan lausunto.

Kommentti ENA-vasta-ainetutkimuksella selvitetään yksityiskohtaisemmin eri tumavasta-ainetyyppejä:

Ribonukleoproteiinit (RNP) osallistuvat lähetti-RNA-molekyylien rakentamiseen leikkaamalla intronijaksoja ja liimaamalla yhteen jäljelle jääneet eksonit. RNP-vasta-aineet värjäävät useimmiten täpliä tumissa ("speckled"-tyyppi). RNP-vasta-aineet ovat tyypillisiä (90-100 %) Mixed Connective Tissue Disease (MCTD)-taudille (Sharpin syndrooma).

Sm (Smith) -vasta-aineita esiintyy LED-taudissa 20-40 % potilaita. SS-A- ja SS-B-molekyylit osallistuvat myös RNA-molekyylien prosessointiin tumassa. SS-A (Ro) vasta-aineita tavataan monissa autoimmuunitaudeissa, erityisesti Sjögrenin syndroomassa, LED:ssä ja autoimmuuneissa maksataudeissa. Siirtyessään sikiöön SS-A/Ro vasta-aineiden on todettu aiheuttaneen sydämen synnynnäisiä johtoratahäiriöitä.

SS-B (La) vasta-aineita esiintyy pääasiassa naisilla Sjögrenin syndrooman (40-95 %) ja LED:n (10-20 %) yhteydessä.

Scl-70 (skleroderma 70) rakenne on DNA-topoisomeraasi I, jota vastaan vasta-

aineita esiintyy progressiivisen systeemisen skleroosin (PSS; skleroderma) diffuusissa muodossa, jossa tauti alkaa raajojen tyviosista tai vartalolta. Scl-70-vasta-aineita ei tavata rajoittuneessa PSS:n muodossa (esim. CREST-syndrooma), jolle puolestaan tyypillisiä ovat sentromeerivasta-aineet.

Jo-1 (histidyl-tRNA-syntaasi) vasta-aineita tavataan n. 25-35 % polymyosiittia sairastavista potilaista.

Vasta-aineita sentromeerien CENP-A, B, C proteiineja vastaan esiintyy systeemisessä sklerodermassa (progressiivinen systeeminen skleroosi, PSS), erityisesti sen raajoihin rajoittuneessa muodossa, jossa harvemmin esiintyy sisäelinaffisioita. Rajoittunut muoto käsittää myös CREST-syndrooman. Sentromeerivastaaaineita esiintyy suurimmalla osalla CREST- ja PSS-potilaista ja ne ovat näille tiloille varsin spesifisiä.

Vaikka positiivinen vasta-ainelöydös viittaa tiettyyn diagnoosiin, negatiivinen löydös ei sulje sitä pois.

Konsultointi Mikrobiologi, Taru Meri
Puh. 044 0185731
taru.meri@vita.fi